

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

VOLUME 14 NUMBER 27

JULY 15, 1983

สถานการณ์อหิวาตกโรค	325
อหิวาตกโรค - พยากรณ์ (ต่อ)	326
การสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษ	335
จ. พะเยา	
รายงานโรคติดต่ออันตราย	336

EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

สถานการณ์อหิวาตกโรค สัปดาห์ระหว่างวันที่ ๓ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๒๖ ได้รับรายงานผู้ป่วย ๑๑ ราย ไม่มีตาย จาก ๘ จังหวัด เป็นผู้ป่วยที่มีวันเริ่มป่วยระหว่างวันที่ ๓ - ๙ กรกฎาคม ๔ ราย วันที่ ๒๖ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๓ ราย วันที่ ๑๔ - ๒๕ มิถุนายน ๒ ราย วันที่ ๑๒ - ๑๘ มิถุนายน ๑ ราย และ ๕ - ๑๑ มิถุนายน ๑ ราย จังหวัดที่รายงานผู้ป่วยรายใหม่เข้ามาในสัปดาห์นี้คือ

- กรุงเทพมหานคร ๑ ราย ที่เขตพญาไท
- สมุทรปราการ ๒ ราย ที่อำเภอมะเมือง และอำเภอบางพลี
- สมุทรสาคร ๑ ราย ที่อำเภอมะเมือง
- ลพบุรี ๑ ราย ที่อำเภอมะเมือง
- ลำพูน ๒ ราย ที่อำเภอบ้านโฮ่ง
- นครราชสีมา ๑ ราย ที่อำเภอมะเมือง
- สุราษฎร์ธานี ๒ ราย ที่อำเภอพุนพิน และอำเภอพนม
- พังงา ๑ ราย ที่อำเภอตะกั่วป่า

รวมผู้ป่วยตั้งแต่ต้นปีทั่วประเทศป่วย ๑,๑๒๑ ราย ตาย ๒๖ ราย

อหิวาตกโรค - พฤษภาคม / (ต่อ)

จ.ลำปาง มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๓ ราย ไม่มีรายงานการตรวจ
อุจจาระผู้สัมผัส และผลมาด้วย หลังจากพบผู้ป่วย ๓ รายดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการมาตรการควบคุมโรคดังนี้

๑. ประชุมหัวหน้าหน่วยงาน, หัวหน้าฝ่าย, ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และ
สาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง เพื่อแจ้งข่าว, ร่วมวางแผนควบคุมโรค และดำเนินการเฝ้าระวัง

๒. เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา และเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมโรคติดต่อ แจ้งสถานการณ์
อหิวาตกโรคประจำวัน

๓. เจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมโรคติดต่อ เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาและเจ้าหน้าที่
ประจำท้องถิ่น เป็นผู้ออกปฏิบัติงานเฝ้าระวังและควบคุมโรค

๔. ฝ่ายเผยแพร่อบรม และเทศบาลเมืองลำปาง ให้สุขศึกษาผ่านสื่อมวลชน
แขนงต่าง ๆ ๕. ฝ่ายสุขาภิบาล, ศูนย์สุขาภิบาล เขต ๕ จ.ลำปาง และเทศบาลเมือง
ลำปาง ทำการตรวจตัวอย่างอาหาร, น้ำประปา และน้ำแข็ง เพื่อเฝ้าระวังโรค

๖. ทำ rectal swab ผู้ป่วยอุจจาระร่วงทุกราย โดยประสานงานกับ
หน่วยชันสูตรสาธารณสุข เขต ๕

จ. สระบุรี ได้เก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจ ๑๒ ราย พบเชื้ออหิวาต์ ๕ ราย
๔ ใน ๕ ราย อยู่ในครอบครัวเดียวกับผู้ป่วย แสดงถึงลักษณะ common source outbreak
ในครอบครัว ไม่มีรายงานการตรวจอาหาร หรือน้ำเพิ่มเติมมาด้วย จ.ลพบุรีได้เก็บตัวอย่าง
อุจจาระจากผู้สัมผัสและตัวอย่างน้ำส่งตรวจ ยังไม่มีรายงานผลการตรวจ จ.ลำพูน ได้เก็บ
ตัวอย่างอุจจาระผู้สัมผัส ๗ ราย พบเชื้ออหิวาต์ ๕ ราย ตัวอย่างน้ำดื่ม ๗ ตัวอย่าง
ไม่พบเชื้ออหิวาต์ทั้งหมด

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, เจ้าหน้าที่
ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, เจ้าหน้าที่
ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชุมพร

การสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดพะเยา

เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือได้ไปทำการสอบสวนโรคที่สงสัยว่าจะเป็นแอนแทรกซ์ ซึ่งเกิดขึ้นที่บ้านสะแสง หมู่ที่ ๕ ต.เชียงแลง อ.เชียงคำ จ.พะเยา ตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม ๒๕๒๖ (ทางจังหวัดแจ้งว่าได้ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอไปสอบสวน แต่ไม่มีรายงานการสอบสวนโรค ทางศูนย์ฯ จึงได้ออกมาทำการสอบสวนโรคเพิ่มเติม) เนื่องจากเริ่มสอบสวนหลังเกิดเหตุประมาณ ๑ เดือน ตามไม่พบผู้ป่วยส่วนใหญ่ จึงไม่ได้รายละเอียดของการเกิดโรคมานัก ได้ความโดยสังเขปว่า การป่วยเกิดหลังจากกินเนื้อควายซึ่งชำแหละเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม และจำหน่ายไปทำอาหารในวันเดียวกัน จำนวนผู้กินเนื้อควายไม่ทราบแน่นอน มีผู้ป่วยด้วยอาการในระบบทางเดินอาหารประมาณ ๑๐ กว่าคน ไม่ทราบระยะฟักตัวของผู้ป่วยส่วนใหญ่ ผู้ป่วยที่ได้พบเพียง ๑ ราย แจ้งว่าเริ่มป่วยหลังกินลาบควายดิบ ประมาณ ๒ ชม. มีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย คลื่นไส้อาเจียน ถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ ๑๐ กว่าครั้ง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเชียงคำ ๑ วัน อาการก็ทุเลา ส่วนผู้ป่วยคนอื่น ๆ หายเป็นปกติทุกราย ไม่ปรากฏข้อมูลว่ามีผู้ป่วยด้วยอาการทางผิวหนัง

การสอบสวนได้ทราบว่าควายตัวที่เป็นสาเหตุ เริ่มป่วยตั้งแต่ ๒ วันก่อนถูกชำแหละ มีอาการซึม ไม่กินอาหาร และอืดท้อง และถ่ายมีเลือดปนออกมาด้วย เมื่อชำแหละแล้วพบว่าเนื้อและเครื่องในไม่มีลักษณะผิดปกติ แต่มีถุงน้ำดีค่อนข้างใหญ่กว่าธรรมดา ผู้ที่ร่วมกันชำแหละมี ๑๓ คน ป่วย ๔ คน ด้วยอาการในระบบทางเดินอาหาร ไม่มีการเก็บตัวอย่างเนื้อส่งตรวจ

สรุป การเกิดโรคครั้งนี้อาจจะมีความเกี่ยวข้องกับการกินเนื้อควายที่ป่วย แต่ไม่สามารถบอกเชื้อหรือสารที่เป็นสาเหตุของการป่วยได้ มีลักษณะของโรคอาหารเป็นพิษ ไม่ใช่โรคแอนแทรกซ์

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง

สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและอุบัติการณ์ของกามโรคในหญิงโสเภณี ที่โรงพยาบาลบางรัก, ๒๕๒๑-๒๕๒๕

กามโรคเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศไทย ที่ยังไม่สามารถดำเนินการควบคุมให้ได้ผลอย่างจริงจัง จากการรวบรวมสถิติโดยกองกามโรคพบว่าหญิงโสเภณีเป็นแหล่งแพร่เชื้อสำคัญให้กับผู้ป่วยส่วนใหญ่ ทั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม

การศึกษาหญิงโสเภณีที่มารับการรักษาที่ฝ่ายระบาดวิทยา โรงพยาบาลบางรัก กองควบคุมกามโรค ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๒๑-๒๕๒๕) พบว่าเกือบจะทั้งหมดของหญิงเหล่านี้เป็นหญิงที่มาจากภาคเหนือของประเทศไทย จากครอบครัวชาวนา และได้รับการศึกษาไม่สูงกว่าชั้นประถมศึกษา อายุมักจะอยู่ระหว่าง ๑๕ - ๒๕ ปี และประมาณครึ่งหนึ่งมีอายุ ๒๐ - ๒๔ ปี, ๓๐ % ยังคงเป็นโสด, ๗๐ % ให้ประวัติว่าแต่งงานแล้ว และสูงถึง ๗๗ % ของกลุ่มนี้หย่ากับสามีแล้ว โดยทั่ว ๆ ไปแล้วหญิงเหล่านี้นิยมคุมกำเนิดด้วยยาเม็ดคุมกำเนิด, ประมาณ ๓๐ % เคยทำแท้งมาแล้วหนึ่งครั้ง เหตุผลสำคัญที่หญิงเหล่านี้เลือกประกอบอาชีพโสเภณี คือ ความยากจน ประกอบกับตัวเองมีการศึกษาต่ำ จึงไม่สามารถไปทำงานอื่นที่มีรายได้ดีกว่านี้ได้

gonorrhea เป็นโรคที่พบบ่อยในหญิงโสเภณี จากการศึกษาหาความชุกชุมของกามโรคตามแหล่งบันเทิงในกรุงเทพมหานคร พบว่าหญิงโสเภณีตามแหล่งบันเทิงในกรุงเทพมหานคร เป็นกามโรคมกกว่าหญิงโสเภณีที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลบางรัก ถึง ๒ เท่า โดยกลุ่มที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลบางรัก พบว่าเป็นกามโรค ๒๓ % ขณะเดียวกันการตรวจหญิงโสเภณีตามแหล่งบันเทิงพบว่าเป็นกามโรคสูงถึง ๕๒ %

(บทคัดย่อ)

ผู้รายงาน สถานกามโรคบางรัก, กองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ,
โครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข